
Sport a politika jsou spojené nádoby

Sport a politika jsou spojené nádoby

Chléb a hry - kolik asociací vyvolává toto slovní spojení? Nejčastější je zřejmě řev lůzy během gladiátorských klání v době upadajícího římského impéria, možná by se mohlo chápat i jako východisko pro tiché sociologické úvahy nad poněkud jednoduchými potřebami mas; pokud bychom tento vztah chtěli vyjádřit jinak, méně expresivně a jaksí korektně, můžeme ho nazvat Sport a politika - jinými slovy skrytá, leč kolosální manipulace. Tomuto zajímavému fenoménu v dějinách i v současnosti byla věnována konference, která se minulý čtvrtek uskutečnila na Fakultě tělesné výchovy a sportu UK. Více v rozhovoru s prof. PhDr. Pavlem Slepíčkou, DrSc. z Katedry pedagogiky, psychologie a didaktiky tělesné výchovy a sportu FTVS UK.

Sport a politika - proč jste za téma konference zvolili právě to?

Zvolili jsme ho ze dvou důvodů. Jeden byl ten, že se vždy vytváří shoda na tématech, která jsou v daném okamžiku aktuální pro vědní obor kinantropologie a podobor sociologie sportu. A druhý důvod - sport a politika jsou vlastně jakési spojené nádoby; pokud se v historii hovořilo o tom, že sport do politiky nepatří, tak to bylo spíše proklamativní prohlášení, ale vazba těchto dvou sociálních jevů je naprosto jednoznačná.

prof. PhDr. Pavel Slepíčka, DrSc., Katedra pedagogiky, psychologie a didaktiky tělesné výchovy a sportu, FTVS UK

Jak sport a sportovní politiku ovlivnila doba minulá, to znamená 50 let komunismu u nás, a jak se na ní podepsala doba současná?

To závisí na tom, jakým způsobem se sport celospolečensky chápal a co se ve sportu považovalo za priority. V uplynulých 50 letech se sport velmi často stal jakousi výkladní skříní režimu a proto také prostředky, které do sportu směřovaly, směřovaly k tomu, aby sport a úspěchy ve sportu reprezentovaly úspěchy politického systému. V současné době už tato tendence není tak intenzivní. I když je vrcholový sport stále do určité míry reprezentativní výkladní skříní společnosti, není už úspěch vrcholového sportu pro režim prioritou a nejsou na něj kladeny takové nároky jako před tím. Tendence je, že priority se víceméně přenáší do rekreačního „sportu pro všechny“ a do úsilí, jak ke sportu přitáhnout mládež.

Kdy je sport politikou a politiky zneužíván?

Sport je politikou zneužíván vždycky, když se nějaká společensko ekonomická formace snaží prosadit či reprezentovat na mezinárodním poli právě sportovními úspěchy, když se dá do souvislosti společensko politický systém a sport a výsledky a úspěchy ve sportu. To je dost podstatná záležitost a jak už jsem říkal, nejvíce ke zneužívání sportu docházelo v době, kdy tady byly dva rozdílné politické systémy. Nicméně i dnes je sport politikou v tom smyslu, že je potřeba z hlediska státní správy zajišťovat podmínky pro všechny úrovně sportu, o nichž jsme hovořili.

Jakou sportovní politiku, tedy řízení nebo zasahování státu do sportu a organizace sportu, byste viděl jako ideální?

To je velmi těžká otázka, protože na to podle mého názoru dodnes nikdo zcela jednoznačně neodpověděl a nezrealizoval; každá společensko politická formace si k tomu vytvoří vlastní přístup právě podle toho, jakou úlohu sportu přiřkne. Pokud už tedy mám vyslovit spíše emocionální přání, přál bych si takovou společensko politickou formaci, která

by velmi silně akcentovala sport pro všechny a sport dětí, jakožto velmi kvalitní náplň volného času a do jisté míry jednu z možností, jak ovlivnit určité negativní jevy, které ve společnosti jsou.

Jaká by byla zdravá rovnováha mezi amatérským a vrcholovým sportem?

Kdybychom uvažovali přísně logicky, mělo by to vypadat tak, že z velmi široké, velmi intenzivně podporované základny vyrůstá nějaká nadstavba v podobě vrcholných výkonů. Bohužel se to tak častokrát neděje, dokonce se můžeme do jisté míry domnívat, že vrcholový sport se od společenské základny hodně odtrhl a že do jisté míry už nezávisí na tom, jak široká je základna sportování ve vztahu k vrcholným výsledkům, protože vrcholné výsledky jsou dosahovány spíše vytvářením umělého prostředí, ve kterém jsou jedinci jakoby „už od dětství“ připravováni na vrcholný výkon a vazba ke společenskému a sportovnímu podhoubí se vytrácí. Ideální by byla široká základna, intenzivně podporovaná, z toho přirozený nárůst špiček, jakožto reprezentace, protože ani v historii to tak nebylo a ani v budoucnu se nedá očekávat, že by se sport a vrcholné výkony považovaly za něco, co není pro stát a reprezentaci státu podstatné nebo výhodné.

Na konferenci jste zmínili Bílou knihu o sportu, strategický dokument Evropské unie, a byl jí věnován i samostatný referát. Jaké předpoklady pro rozvoj sportu a sportovních aktivit u nás přineslo naše začlenění do Evropské unie?

Ano, z Evropské unie se k nám jistě něco přenáší. Jednak se k nám přenáší určitý obecný legislativní rámec, ve kterém se budeme pohybovat, jednak máme oporu v Bílé knize o sportu ve vztahu k prosazování investic do sportu právě na úrovni už zmiňovaného rekreačního sportu na úrovni místní a lokální. A další z nosných myšlenek Bílé knihy o sportu je ta, aby se sport a pohybové aktivity staly skutečně součástí tak zvaného aktivního životního stylu moderního člověka.

Děkuji za rozhovor.

(Marie Kohoutová)

[více o konferenci Sport a politika](#)